

АКАДЕМИЯ НАУК РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Институт татарской энциклопедии
и регионоведения им. М. Хасанова

ИИЭ - АТЫҢ СӘБИЯСИ
ӘНЦИКЛОПЕДИЯ
И РЕГИОНОВЕДЕНИЕ ИИЭ ИМ У. ХАСАНОВА
АКАДЕМИЯ НАУК РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ФӘННӘР АКАДЕМИЯСЕ
М. Хәсәнов исем. татар энциклопедиясе
һәм төбәкне өйрәнү институты

КОММЕМОРАТИВНАЯ ПРАКТИКА В КОНТЕКСТЕ
ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ
И ОБЩЕСТВЕННЫХ ИНИЦИАТИВ

ГАБДУЛЛА ТУКАЙ

ДӘУЛӘТ СӘЯСӘТЕ ҺӘМ ИҖТИМАГЫЙ
ИНИЦИАТИВАЛАР КОНТЕКСТЫНДА
КОММЕМОРАТИВ ПРАКТИКА

*Всероссийская научная конференция с международным
участием, посвященная 140-летию
классика татарской литературы*

ПРОГРАММА

2–3 апреля 2026 г.

г. Казань

Место проведения
Академия наук Республики Татарстан
(г. Казань, ул. Баумана, д. 20)

Регламент
1 апреля 2026 г. (среда)

14:00 – 15:00	Презентация в ИА «Татар-информ» изданий: – Государственная премия Республики Татарстан имени Габдуллы Тукая; – Габдулла Тукай: библиографический указатель
---------------	--

2 апреля 2026 г. (четверг)

9:00 – 10:00	Регистрация участников	Фойе Академии наук РТ
9:30 – 10:00	Презентация выставки «Пусть в саду моем пылают счастья алые цветы»	Холл второго этажа Академии наук РТ
10:00 – 13:00	Торжественное открытие и пленарное заседание	Актовый зал Академии наук РТ
13:00 – 14:00	Перерыв на обед Кофе-брейк	
14:00 – 17:30	Работа секций	Залы Академии наук РТ, конференц-залы ИТЭР, ИЯЛИ, ИИ АН РТ
18:00 – 21:00	Торжественный ужин	

3 апреля 2026 г. (пятница)

10:00 – 16:00	Экскурсия по Казани с посещением Ново-Татарского кладбища и Литературного музея Г. Тукая
---------------	--

Приветствия – до 5 мин.

Доклад на пленарном заседании – до 15 мин.

Доклад на секционном заседании – до 10 мин.

Выступления, обсуждения – до 5 мин.

Рабочие языки конференции – русский, татарский.

2 апреля 2026 г.
ПЛЕНАРНОЕ ЗАСЕДАНИЕ

10:00 – 13:00

Актный зал АН РТ, ул. Баумана, д. 20

Ссылка для подключения: <https://anrt.ktalk.ru/mgywgrr83ppn>

Модератор:

ГАЛИМОВА Эльмира Мунировна (г. Казань)

Кандидат искусствоведения, директор Института татарской энциклопедии и регионоведения им. М. Хасанова Академии наук Республики Татарстан

Приветственные слова

САФАРОВ Асгат Ахметович (г. Казань)

Руководитель Администрации Раиса Республики Татарстан

МУХАМЕТШИН Фарид Хайруллович (г. Казань)

Доктор политических наук, действительный член Академии наук Республики Татарстан, почетный председатель Государственного совета Республики Татарстан

АЮПОВА Ирада Хафизьяновна (г. Казань)

Министр культуры Республики Татарстан

ХАДИУЛЛИН Ильсур Гараевич (г. Казань)

Кандидат педагогических наук, министр образования и науки Республики Татарстан

ИСКАКОВ Ерлан Узанович (г. Казань)

Генеральный консул Республики Казахстан в городе Казани

ИВАНОВ Николай Федорович (г. Москва, онлайн)

Ответственный секретарь правления Общероссийской общественной организации «Союз писателей России»

ЗАЙДУЛЛИН Ркаил Рафаилович (г. Казань)

Председатель Союза писателей Республики Татарстан, депутат Государственного Совета Республики Татарстан, заслуженный деятель искусств Республики Татарстан, лауреат Государственной премии Республики Татарстан им. Габдуллы Тукая

МИННИХАНОВ Рифкат Нургалиевич (г. Казань)

Доктор технических наук, профессор, действительный член Академии наук Республики Татарстан, президент Академии наук Республики Татарстан

Пленарные доклады

КУДЕЛИН Александр Борисович (г. Москва, онлайн)

Доктор филологических наук, академик Российской академии наук, научный руководитель Института мировой литературы им. А.М. Горького Российской академии наук

Изучение национальных литератур в контексте научных изысканий Института мировой литературы им. А.М. Горького РАН

ИСЛАМОВ Рамил Фанавиевич (г. Казань)

Доктор филологических наук, главный научный сотрудник Института татарской энциклопедии и регионоведения им. М. Хасанова Академии наук Республики Татарстан

Габдулла Тукайның тормышын һәм ижат мирасын ойрәнү

ЗАКИРЗЯНОВ Альфат Магсумзянович (г. Казань)

Доктор филологических наук, доцент, заведующий отделом литературоведения Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Творчество Г. Тукая в контексте тюркских литератур

ЩЕРБАКОВ Салават Александрович (г. Москва)

Народный художник Российской Федерации, академик Российской академии художеств, заведующий кафедрой скульптуры Российской академии живописи, ваяния и зодчества Ильи Глазунова

Творчество Г. Тукая – важный вклад в культуру нашей страны (создание памятника Г. Тукаю в г. Москве)

ШАЯХМЕТОВ Шамиль Ильгамович (г. Санкт-Петербург)

Постоянный представитель Республики Татарстан в городе Санкт-Петербурге и Ленинградской области

Память о Габдулле Тукае в Санкт-Петербурге: от исторического визита к современным общественным инициативам

ГИЛЬФАНОВ Хайдар Маслахетдинович (г. Екатеринбург)

Постоянный представитель Республики Татарстан в Свердловской области

Тукай на Урале: прошлое и настоящее

ГАЛИМОВА Эльмира Мунировна (г. Казань)

Кандидат искусствоведения, заслуженный деятель искусств Республики Татарстан, директор Института татарской энциклопедии и регионоведения им. М. Хасанова Академии наук Республики Татарстан

Татарстанның музыка һәм театр сэнгатендә Габдулла Тукай образы һәм ижатының сэнгати чагылышы

ХИСАМОВА Дина Диасовна (г. Казань)

Кандидат искусствоведения, заместитель директора по научной деятельности Государственного музея изобразительных искусств Республики Татарстан

Путь к Тукаю. Осмысление образа поэта в изобразительном искусстве

ГАЗИЕВ Идрис Мударисович (г. Уфа)

Кандидат искусствоведения, народный артист Республики Башкортостан и Республики Татарстан, лауреат Государственной премии Республики Татарстан им. Габдуллы Тукая, лауреат Государственной премии Республики Башкортостан им. С. Юлаева, профессор Уфимского государственного института искусств им. Загира Исмагилова

Расшифровка и реконструкция произведений Г. Тукая в грамофонных записях начала XX века

Общая фотография гостей и участников конференции

СЕКЦИЯ 1
Государственные стратегии коммеморации
Габдуллы Тукая

14:00 – 17:00

Малый зал АН РТ, ул. Баумана, д. 20

Ссылка для подключения: <https://anrt.ktalk.ru/jlc4u4irs0xf>

Модераторы:

ГАЛИМОВА Эльмира Мунировна

Кандидат искусствоведения, директор Института татарской энциклопедии и регионоведения им. М. Хасанова Академии наук Республики Татарстан

БАГАУТДИНОВ Марат Рафаильевич

Директор музея Габдуллы Тукая в Уральске (Казахстан)

Доклады

БАГАУТДИНОВ Марат Рафаильевич (г. Уральск, Казахстан)

Директор музея Габдуллы Тукая

Музейный комплекс Г. Тукая в Уральске

МУХАМЕТШИНА Алина Тагировна (г. Арск)

Директор Государственного литературно-мемориального музейного комплекса Габдуллы Тукая

Сохранение и актуализация наследия Габдуллы Тукая: проекты и инициативы музейного комплекса

ГАЗИЗОВА Лилия Ривкатовна (Dr. Janti) (г. Кайсери, Республика Турция, онлайн)

*Кандидат филологических наук, преподаватель-лектор
Университета Эрджиес*

**Габдулла Тукай в культурной памяти Турции:
транснациональные практики коммеморации**

ШИГАБДИНОВ Ринат Начметдинович (г. Ташкент, онлайн)

*Старший научный сотрудник Общества историков
Узбекистана, член Правления Татарского общественно-
культурно-просветительского центра г. Таш-
кента*

**Наследие Габдуллы Тукая в Узбекистане: история
и современность**

ХАДИЕВ Ирек Габделхаевич (г. Казань)

*Заместитель директора Национальной библиотеки
Республики Татарстан по научной и методической ра-
боте*

**Габдулла Тукай мирасын саклау һәм популяр-
лаштыру урыннары буларак Татарстан ки-
тапханэләре**

ЗАКИРОВ Равиль Зуфарович (г. Санкт-Петербург, онлайн)

Главный редактор сетевого издания «Питер Татар»

Наследие Г. Тукая на портале «Питер Татар»

НАЗМИЕВА Фаридка Казельевна (г. Санкт-Петербург)

*Филолог-переводчик, гид, руководитель татарского
культурно-просветительского общества «Мухлиса»*

По следам Тукая в Петербурге

ГАЛИМОВА Амина Рифкатовна (г. Бишкек, Кыргызская Республика, онлайн)

*Кандидат филологических наук, доцент кафедры рус-
ской филологии Кыргызско-Российского Славянского
университета им. Б.Н. Ельцина*

Г. Тукай в кыргызской литературе XX века

ХАБУТДИНОВА Милеуша Мухаметзяновна (г. Казань)
*Кандидат филологических наук, доцент Казанского
(Приволжского) федерального университета*
**Вклад Наки Исанбета в художественную коммемо-
рацию наследия Г. Тукая**

БУРХАНОВ Альберт Ахметжанович (г. Казань)
*Кандидат исторических наук, начальник Комитета
по работе с татарскими краеведами Исполкома Все-
мирного конгресса татар*
**Научно-исследовательская и музейно-краеведче-
ская деятельность в районах Заказанья и северо-за-
падных районах Казахстана – в местах жизни и де-
ятельности Габдуллы Тукая (из опыта деятельно-
сти научно-краеведческих структур при ВКТ)**

ДАВЛЕТБАЕВА Лилия Нуруллаевна (г. Арск)
*Кандидат филологических наук, директор Арской
централизованной библиотечной системы*
Бөек Тукай ватаны син – Арча!

ТИМЕРОВА Ландыш Муллануровна (г. Казань)
*Научный сотрудник Института татарской энцикло-
педии и регионоведения им. М. Хасанова Академии
наук Республики Татарстан*
**Публикации материалов о Г. Тукае в газете «Татар-
стан хэбэрләре» (1920–1922)**

СЕКЦИЯ 2

Образ Габдуллы Тукая в общественном сознании и коллективной памяти

14:00 – 17:00

Аудитория 119 АН РТ, ул. Баумана, д. 20

Модераторы:

ШАЙДУЛЛИН Рафаиль Валеевич

Доктор исторических наук, заведующий Центром энциклопедистики Института татарской энциклопедии и регионоведения им. М. Хасанова Академии наук Республики Татарстан

ЮСУПОВА Нурфия Марсовна

Доктор филологических наук, профессор Казанского (Приволжского) федерального университета

Доклады

УСМАНОВА Диляра Миркасымовна (г. Казань)

Доктор исторических наук, профессор Казанского (Приволжского) федерального университета

Габдулла Тукай в публичном дискурсе тюрко-татарской эмиграции в 1920–1930-х гг.

ТУХВАТОВА Гузель Фардиновна (г. Казань)

Кандидат филологических наук, заведующая Литературным музеем Габдуллы Тукая

Из истории прижизненных изданий Габдуллы Тукая

ХАЛИУЛЛИНА Нурия Усмановна (г. Уфа)

Кандидат филологических наук, заведующая кафедрой татарского языка и литературы Башкирского государственного педагогического университета им. М. Акмуллы

Приемы психологического воздействия в творчестве Габдуллы Тукая

ЮСУПОВА Нурфия Марсовна (г. Казань)

Доктор филологических наук, профессор Казанского (Приволжского) федерального университета

Образ Габдуллы Тукая в татарской поэзии XX века: особенности интерпретации и специфика восприятия

ГАЛИЕВА Ляйсан Шаукатовна (г. Казань)

Кандидат филологических наук, старший научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Габдулла Тукай кайбер чит ил басмаларында

БАЖИКЕЕВ Курмет Канатулы (г. Караганда)

Докторант Карагандинского национального исследовательского университета им. Е.А. Букетова

Казахское литературоведение и казахско-татарские литературные связи: творчество Габдуллы Тукая

ШАЙДУЛЛИН Рафаиль Валеевич (г. Казань)

Доктор исторических наук, заведующий Центром энциклопедистики Института татарской энциклопедии и регионоведения им. М. Хасанова Академии наук Республики Татарстан

Персональная энциклопедия «Габдулла Тукай» – концентр знаний о жизни и творчестве татарского народного поэта Г. Тукая

ШАРЯФЕТДИНОВ Рамиль Хайдарович (г. Москва)

Кандидат филологических наук, доцент Московского педагогического государственного университета

Современная рецепция наследия Г. Тукая в системе высшего филологического образования

ГАРИПОВА Гульнара Фидаилевна (г. Арск)

Директор Арского педагогического колледжа им. Габдуллы Тукая

Тукай рухы – милли педагогик кадрлар тәрбияләү чыганагы

ГАЙНУЛЛИНА Гульфия Расилевна (г. Казань)

Кандидат филологических наук, доцент Казанского (Приволжского) федерального университета

МУХАММЕТЗЯНОВА Исламия Ниязовна (г. Казань)

Студент Казанского (Приволжского) федерального университета

Рецензия Амирхана Еники на книгу З. Ишмухамметова «Атеизм Тукая» (Казань, 1971) (на материале изданных и архивных источников)

ГАБДРАХМАНОВ Ильфар Габделхаевич (с. Верхний Тимерлек Рыбно-Слободского района Республики Татарстан)

Учитель истории и обществознания Верхне-Тимерлековской средней общеобразовательной школы Рыбно-Слободского района Республики Татарстан

Патриотизм в поэзии Тукая: культурный и социальный контекст

ГАРИПОВА Алия Накиповна (г. Казань)

Кандидат педагогических наук, доцент Поволжского государственного университета физической культуры, спорта и туризма

Топонимика здоровья: роль имени Г. Тукая в формировании спортивного пространства Татарстана

ГАЛЛЯМ Рашид Габдельфартович (г. Казань)

Кандидат исторических наук, старший научный сотрудник Института татарской энциклопедии и регионоведения им. М. Хасанова Академии наук Республики Татарстан

Шагыйрьнең гомер бишеге... (Кушлавчы авылы тарихыннан сәхифәләр)

СИБГАТУЛЛИНА Мадина Шавкатовна (г. Казань)

Кандидат биологических наук, старший научный сотрудник Института татарской энциклопедии и регионоведения им. М. Хасанова Академии наук Республики Татарстан

Северный период в творчестве сибирско-татарского поэта Шауката Гадельши

КЕЛЬМАГАМБЕТОВА Шолпан Сагинтайкызы (г. Караганда)
Докторант Карагандинского национального исследовательского университета им. Е.А. Букетова
Лингвокультурная репрезентация казахского менталитета

ИГЕНОВА Алмагуль Акмашевна (г. Караганда)
Докторант Карагандинского национального исследовательского университета им. Е.А. Букетова
Поэтика адаптированных текстов

КЕНЖЕБЕКОВА Гульвира Айтыкеновна (г. Караганда)
Докторант Карагандинского национального исследовательского университета им. Е.А. Букетова
Роль концепта «ребёнок» в формировании национальных ценностей через язык

ДАВЛЕТ Лилия Шамилевна (г. Казань)
Старший научный сотрудник Института татарской энциклопедии и регионоведения им. М. Хасанова Академии наук Республики Татарстан
Цифровая коммеморация: репрезентация образа Габдуллы Тукая в онлайн-энциклопедии Tatarica как инструмент политики памяти

СЕКЦИЯ 3

Коммеморативные практики в культурном пространстве

14:00 – 17:00

Конференц-зал ИТЭР АН РТ, ул. Пушкина, д. 56

Модераторы:

АЙНУТДИНОВА Лариса Махмутовна

Кандидат исторических наук, заместитель директора Института татарской энциклопедии и регионоведения им. М. Хасанова Академии наук Республики Татарстан

КАВЕЕВА Альфия Ильдаровна

Доцент, заведующая кафедрой хореографического искусства Казанского государственного института культуры

Доклады

ХАСАНОВА Алсу Наилевна (г. Казань)

Кандидат искусствоведения, доцент Казанской государственной консерватории им. Н.Г. Жиганова
«Будто кто-то внушал мне эти звучания...»: к истории создания вокально-симфонической поэмы Алмаза Монасыпова «В ритмах Тукая»

КАВЕЕВА Альфия Ильдаровна (г. Казань)

Доцент, заведующая кафедрой хореографического искусства Казанского государственного института культуры
Интерпретация художественных образов произведений Габдуллы Тукая в работах балетмейстеров

МОЧАЛОВА Нинель Владимировна (г. Казань)

Доцент Казанского государственного института культуры

ХИСАМУТДИНОВА Лолита Эдуардовна (г. Казань)

Магистрант Казанского государственного института культуры

Национальное достояние: как поэма Г. Тукая вдохновила создателей первого татарского балета

БАРЫКИН Алексей Александрович (г. Казань)

Кинорежиссер, сценарист, доцент Казанского государственного института культуры

Мотивы литературных произведений Г. Тукая в кинематографе Татарстана

АВДОШИНА Светлана Арсеновна (г. Казань)

Кандидат искусствоведения, научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Габдулла Тукай как национальный символ в изобразительном искусстве Татарстана

ИЛЬЯСОВА Разиля Ирековна (г. Казань)

Кандидат искусствоведения, старший научный сотрудник Государственного музея изобразительных искусств Республики Татарстан; старший преподаватель Казанского (Приволжского) федерального университета

Образ Тукая в творчестве позднесоветских художников Татарстана

ГИМАТДИНОВА Гузелия Ильдусовна (г. Казань)

Историк-исследователь, экскурсовод

Коммеморативные практики в юбилейные годы Габдуллы Тукая

ТЯБИНА Лена Ивановна (г. Казань)

Старший научный сотрудник Литературного музея Г. Тукая

Экскурсионно-театральный маршрут «Адреса души. Тукай» как практика коммеморации казанского периода жизни и деятельности поэта

КИРИЛЛИН Вячеслав Александрович (г. Казань)

Младший научный сотрудник Национального музея Республики Татарстан

**Проект памятника-мавзолея Г. Тукая и некоторые
вопросы национального своеобразия в творчестве
архитектора И.Г. Гайнутдинова**

КАРИМОВА Альбина Тагировна (г. Казань)

*Архитектор, доцент Казанского государственного
института культуры*

Реставрация гостиницы «АМУР» в Казани

НИЗАМУТДИНОВА Зиля Фаритовна (г. Казань)

*Научный сотрудник Института татарской энцикло-
педии и регионоведения им. М. Хасанова Академии
наук Республики Татарстан*

**Адаптация персонажей Габдуллы Тукая с помо-
щью нейросетей: кейс маскота**

СЕКЦИЯ 4

Актуализация творческого наследия Габдуллы Тукая в XX–XXI веках

14:00 – 17:00

Конференц-зал ИЯЛИ им. Г. Ибрагимова АН РТ,
ул. Карла Маркса, д. 12

Модераторы:

СУЛТАНОВА Рауза Рифкатовна

Доктор искусствоведения, заведующая Центром искусствоведения Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

МАКАРОВА Венера Файзиевна

Доктор филологических наук, ведущий научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Доклады

ЗАГИДУЛЛИНА Дания Фатиховна (г. Казань)

Доктор филологических наук, профессор, главный научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Габдулла Тукай ижатында «милләт» төшенчәсенен эчтәлеген үзгәргү (1904–1906 еллар)

ЗАЙНЕЕВА Гульнара Нургалиевна (г. Казань)

Кандидат филологических наук, старший научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Публицистика Фатиха Амирхана и Габдуллы Тукай (1907–1912)

ГАНИЕВА Айгуль Фирдинатовна (г. Казань)

Кандидат филологических наук, старший научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Батулла ижатында Тукай образы

НАДЫРШИНА Лейсан Радифовна (г. Казань)

Доктор филологических наук, старший научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Габдулла Тукайның Казан чоры ижаты: жанр үзенчәлекләре һәм төп мотивлар

РАМЕЕВ Зуфар Зайниевич (г. Казань)

Доктор филологических наук

Об истории создания академических изданий Г. Тукая

МАКАРОВА Венера Файзиевна (г. Казань)

Доктор филологических наук, ведущий научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Г. Тукай ижатында юмор һәм сатира

АЛЕЕВА Аниса Ханифовна (г. Казань)

Кандидат филологических наук, старший научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Ерак Көнчыгышта Тукай ижаты турында замандашлары (Ризван һәм Фарханә Алушилар мисалында)

ХУСНУТДИНОВА Гульназ Азатовна (г. Казань)

Кандидат филологических наук, старший научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Габдулла Тукай – Фатих Әмирхан истәлекләрендә

РАШИТОВ Данил Дамирович (г. Казань)

*Кандидат исторических наук, научный сотрудник
Центра искусствоведения Института языка, литературы
и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук
Республики Татарстан*

Образ Габдуллы Тукая в изобразительном искусстве: историография вопроса

СУЛТАНОВА Рауза Рифкатовна (г. Казань)

Доктор искусствоведения, заведующая Центром искусствоведения Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Актуализация памяти места: культурно-просветительский и научный проект «По следам Тукая» («Тукай эзләрәннән»)

ШЕВЧЕНКО Елена Николаевна (г. Казань)

Кандидат филологических наук, доцент, старший научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

В поисках «своего» Тукая: образ поэта в спектаклях последних лет

САЛИХОВА Айгуль Рустемовна (г. Казань)

Кандидат филологических наук, ведущий научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Сказочный мир Г. Тукая на современной театральной сцене

АЛМАЗОВА Танзиля Абдрахмановна (г. Казань)

Кандидат искусствоведения, доцент Казанской государственной консерватории им. Н.Г. Жиганова

Опера Р. Ахияровой «Любовь поэта»: особенности музыкальной драматургии

ТУКАЕВ Сабир Ринатович (г. Казань)

Аспирант Казанского государственного института культуры

Габдулла Тукай как герой документального кино Татарстана

УЛЕМНОВА Ольга Львовна (г. Казань)

Кандидат искусствоведения, доцент, ведущий научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Образ Габдуллы Тукая в графике Татарстана: особенности интерпретации на разных исторических этапах

ГАЛИЕВА Рената Наилевна (г. Казань)

Независимый исследователь

Репрезентация образа Габдуллы Тукая в плакатном искусстве Татарстана советского периода

ШКЛЯЕВА Людмила Михайловна (г. Казань)

Кандидат искусствоведения, старший научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Особенность женских образов поэзии Габдуллы Тукая в изобразительном искусстве Татарстана

ЗАЛЯЛЕЕВА Айгуль Канифовна (г. Казань)

Научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Визуализация образа Шурале в керамической пластике

СЕКЦИЯ 5

Г. Тукай в истории и культуре татарского народа и формирование национальной идентичности и этнопедагогике

14:00 – 17:00

*Конференц-зал Института истории им. Ш. Марджани АН РТ,
ул. Батурина, д. 7*

Модератор

ГИБАТДИНОВ Марат Мингалиевич

*Кандидат педагогических наук, заместитель дирек-
тора Института истории им. Ш. Марджани Академии
наук Республики Татарстан*

Доклады

ГАБДРАФИКОВА Лилия Рамилевна (г. Казань)

*Доктор исторических наук, член-корреспондент Ака-
демии наук Республики Татарстан, главный научный
сотрудник Института истории им. Ш. Марджани
Академии наук Республики Татарстан; ведущий науч-
ный сотрудник Лаборатории многофакторного гума-
нитарного анализа и когнитивной филологии Казан-
ского научного центра Российской академии наук*

**Наследие Габдуллы Тукая как источник по исто-
рии повседневности татарского общества рубежа
XIX–XX вв.**

ГИБАТДИНОВ Марат Мингалиевич (г. Казань)

*Кандидат педагогических наук, заместитель дирек-
тора Института истории им. Ш. Марджани Академии
наук Республики Татарстан*

**Мемориализация Тукая как фактор сохранения
национальной идентичности в татарской диаспоре
(на материале Дальневосточной эмиграции)**

САДЫКОВ Шамиль Фанисович (г. Казань)

Кандидат педагогических наук, старший научный сотрудник Института истории им. Ш. Марджани Академии наук Республики Татарстан

Ерак Шәрыктагы татар матбугатында Г. Тукай образының символик һәм идеологик роле: «Милли Байрак» газетасы мисалында

САФИНА Алия Магсумовна (г. Казань)

Кандидат филологических наук, научный сотрудник Института истории им. Ш. Марджани Академии наук Республики Татарстан

Габдулла Тукайның татар педагогик фикере үсешенә керткән өлешенә фәнни-теоретик һәм практик аспекты

АБЫЗОВА Резеда Равилевна (г. Казань)

Кандидат филологических наук, старший научный сотрудник Института истории им. Ш. Марджани Академии наук Республики Татарстан

Габдулла Тукай ижатында милли тәрбия ниһезләренә фәнни-педагогик аспекты

ФАЙЗРАХМАНОВ Ильшат Завдатович (г. Казань)

Кандидат исторических наук, старший научный сотрудник Института истории им. Ш. Марджани Академии наук Республики Татарстан

Об исторических истоках образов Шурале и Былтыра в творчестве Тукая

САЛАХОВА Эльмира Кадимовна (г. Казань)

Кандидат исторических наук, старший научный сотрудник Института истории им. Ш. Марджани Академии наук Республики Татарстан

Тукай һәм замандашлары мирасында милләт мәсьәләләре

АБДУЛЛИН Халим Миннуллович (г. Казань)

Кандидат исторических наук, заведующий отделом новой истории Института истории им. Ш. Марджани Академии наук Республики Татарстан

Династия казанских татарских потомственных дворян Саиновых в эпоху Г.Тукая

ИМАШЕВА Марина Маратовна (г. Казань)

Доктор исторических наук, ведущий научный сотрудник Института истории им. Ш. Марджани Академии наук Республики Татарстан

**«В поисках душевного и телесного исцеления»:
Г.Тукай в Астрахани**

БАГАУТДИНОВА Халида Зиннатовна (г. Казань)

Научный сотрудник Института истории им. Ш. Марджани Академии наук Республики Татарстан

Габдулла Тукай Петербуртта (Александр Робертович Поль белән очрашу тарихы)

ГАЙНУТДИНОВ Айдар Марселевич (г. Казань)

Кандидат филологических наук, старший научный сотрудник Института истории им. Ш. Марджани Академии наук Республики Татарстан

Г. Тукай белән бэйле эпиграфик истәлекләр

ИЗМАЙЛОВ Бахтияр Искандерович (г. Казань)

Кандидат исторических наук, старший научный сотрудник Института истории им. Ш. Марджани Академии наук Республики Татарстан

Образ Габдуллы Тукая в юбилейных торжествах Татарской АССР: коммеморативные практики и механизмы репрезентации

Уздырылу урыны
Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе
(Казан ш., Бауман ур., 20 нче йорт)

Регламент
1 апрель 2026 ел (чәршәмбе)

14:00 – 15:00	«Татар-информ» мәгълүмат агентлыгында түбәндәге басмаларны тәкъдим итү: – Татарстан Республикасының Габдулла Тукай исемендәге Дәүләт бүлгә; – Габдулла Тукай: библиографик күрсәткеч
---------------	--

2 апрель 2026 ел (пәнжешәмбе)

09:00 – 10:00	Катнашучыларны теркәү	ТР Фәннәр академиясе фойесы
09:30 – 10:00	«Чәчәкләр атсын өмид бакчамда ал гөлләр минем» күргәзмәсе белән таныштыру	ТР Фәннәр академиясенең икенче каттагы холлы
10:00 – 13:00	Тантаналы ачылыш һәм пленар утырыш	ТР Фәннәр академиясенең актлар залы
13:00 – 14:00	Төшке аш Кофе-брейк	
14:00 – 17:30	Секцияләр эше	ТР Фәннәр академиясе, ИТЭР, ТӘҺСИ, ТИ заллары
18:00 – 21:00	Кичке аш	

3 апрель 2026 ел (жомга)

10:00 – 16:00	Казан буенча экскурсия. Татар зиратына һәм Г. Тукай әдәби музеена бару
---------------	--

Сәламләү сүзләре – 5 минутка кадәр.

Пленар утырышта чыгыш ясау – 15 минутка кадәр.

Секция утырышында чыгыш ясау – 10 минутка кадәр; фикер алышу – 5 минутка кадәр.

Чыгышлар – рус һәм татар телләрендә.

2 апрель 2026 ел
ПЛЕНАР УТЫРЫШ

10:00 – 13:00

ТР ФАнең актлар залы, Бауман ур., 20 нче йорт

Тоташу өчен сылтама:

Модератор:

ГАЛИМОВА Эльмира Мөнир кызы (Казан ш.)

Сәнгать фәннәре кандидаты, Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенең М. Хәсәнов исем. Татар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институты директоры

Сәламләү сүзләре

СӘФӘРОВ Әсгать Әхмәт улы (Казан ш.)

Татарстан Республикасы Рәисе Администрациясе җитәкчесе

МӨХӘММӘТШИН Фәрид Хәйрулла улы (Казан ш.)

Сәясәт фәннәре докторы, Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе хакыйкый әгъзасы, Татарстан Республикасы Дәүләт Советының мактаулы рәисе

ӘЮПОВА Ирада Хафизҗан кызы (Казан ш.)

Татарстан Республикасы мәдәният министры

ҺАДИУЛЛИН Илсур Гәрәй улы (Казан ш.)

Педагогика фәннәре кандидаты, Татарстан Республикасы мәгариф министры

ИСКАКОВ Ерлан Узан улы (Казан ш.)

*Казахстан Республикасының Казан шәһәрндәге
генераль консулы*

ИВАНОВ Николай Федорович (Мәскәү ш., онлайн)

*«Россия язучылары берлеге» бөтенроссия ижсти-
магый оешмасының җаваплы сәркатибе*

ЗӘЙДУЛЛИН Ркаил Рафаил улы (Казан ш.)

*Татарстан Республикасы Язучылар берлеге рәисе,
Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депу-
таты, Татарстан Республикасының атказанган
сәнгать эшлеклесе, Татарстан Республикасының
Г. Тукай исемендәге дәүләт бүләге лауреаты*

МИҢНЕХАНОВ Рифкәт Нурғали улы (Казан ш.)

*Техник фәннәр докторы, профессор, Татарстан
Республикасы Фәннәр академиясе хакыйкый
әгъзасы, Татарстан Республикасы Фәннәр акаде-
миясе президенты*

Пленар чыгышлар

КУДЕЛИН Александр Борисович (Мәскәү ш., онлайн)

*Филология фәннәре докторы, Россия Фәннәр академи-
ясе академигы, Россия Фәннәр академиясенең
А.М. Горький исем. Дөнья әдәбияты институты
фәнни җитәкчесе*

**Изучение национальных литератур в контексте
научных изысканий Института мировой литера-
туры им. А.М. Горького РАН**

ИСЛАМОВ Рәмил Фәнәви улы (Казан ш.)

*Филология фәннәре докторы, Татарстан Фәннәр ака-
демиясе М. Хәсәнов исем. Татар энциклопедиясе
һәм төбәкне өйрәнү институтының баи фәнни
хезмәткәре*

**Габдулла Тукайның тормышын һәм ижат мирасын
өйрәнү**

ЗАКИРЖАНОВ Әлфәт Мәгъсүмжан улы (Казан ш.)

Филология фәннәре докторы, доцент, Татарстан Фәннәр академиясе Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институтының әдәбият белеме бүлеге мөдире
Творчество Г.Тукая в контексте тюркских литератур

ЩЕРБАКОВ Салават Александрович (Мәскәү ш.)

РФнең Халык рәссамы, Россия сәнгать академиясе академигы, Илья Глазунов Россия нәкышь, һәйкәлчеләк һәм архитектура академиясенең сынлы сәнгать кафедрасы мөдире
Творчество Г. Тукая – важный вклад в культуру нашей страны (создание памятника Г. Тукаю в г. Москве)

ШАЯХМӘТОВ Шамил Илһам улы (Санкт-Петербург ш.)

Татарстан Республикасының Санкт-Петербург шәһәрәндәге һәм Ленинград өлкәсендәге даими вәкиле
Память о Габдулле Тукае в Санкт-Петербурге: от исторического визита к современным общественным инициативам

ГЫЙЛЬФАНОВ Хәйдәр Мәсләхәтдин улы (Екатеринбург ш.)

Татарстан Республикасының Свердловск өлкәсендәге даими вәкиле
Тукай на Урале: прошлое и настоящее

ГАЛИМОВА Эльмира Мөнир кызы (Казан ш.)

Сәнгать фәннәре кандидаты, Татарстан Республикасының атказанган сәнгать эшлеклесе, Татарстан Фәннәр академиясенең М. Хәсанов исем. Татар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институты директоры

ХИСАМОВА Динә Диас кызы (Казан ш.)

Сәнгать фәннәре кандидаты, Татарстан Республикасы Дәүләт сынлы сәнгать музееның фән эшләре буенча директор урынбасары

Путь к Тукаю. Осмысление образа поэта в изобразительном искусстве

ГАЗИЕВ Идрис Мөддәрис улы (Уфа ш.)

Сәнгать фәннәре кандидаты, Башкортстан Республикасының һәм Татарстан Республикасының халык артисты, Татарстан Республикасының Габдулла Тукай исемендәге дәүләт бүләге лауреаты, Башкортстан Республикасының Салават Юлаев исемендәге дәүләт бүләге лауреаты, Заһир Исмагыйлев исеми. Уфа дәүләт сәнгать институты профессоры

Расшифровка и реконструкция произведений Г. Тукая в граммофонных записях начала XX века

Кунаклар белән күмәк фотога төшү

СЕКЦИЯ 1

Габдулла Тукайны коммеморацияләүдә
дәүләт стратегияләре

14:00–17:00

ТР ФАнең кече залы, Бауман ур., 20 нче йорт

Тоташу өчен сылтама:

Модераторлар:

ГАЛИМОВА Эльмира Мөнир кызы

Сәнгать фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең М. Хәсәнов исем. Татар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институты директоры

БАҤАВЕТДИНОВ Марат Рафаил улы

Уральск шәһәрендә (Казахстан) Габдулла Тукай музейе директоры

Чыгышлар:

БАҤАВЕТДИНОВ Марат Рафаил улы (Уральск ш., Казахстан)

Уральск шәһәрендә (Казахстан) Габдулла Тукай музейе директоры

Музейный комплекс Г. Тукая в Уральске

МӨХӘММӘТШИНА Алинә Таһир кызы (Арча ш.)

Габдулла Тукай дәүләт әдәби-мемориаль музей комплексы директоры

Сохранение и актуализация наследия Габдуллы Тукая: проекты и инициативы музейного комплекса

ГАЗИЗОВА Лилия Рифкать кызы (Dr. Janti) (Төркия Республикасы, Кайсери ш., онлайн)

Филология фәннәре кандидаты, Эрджиес университеты укытучы-лекторы

Габдулла Тукай в культурной памяти Турции: транснациональные практики коммеморации

ШИҤАБЕТДИНОВ Ринат Начметдин улы (Ташкент ш., онлайн)

Ўзбекстан тарихчылары жәмгыятең өлкән фәнни хезмәткәре, Ташкент шәһәрең Татар ижтимагый мәдәни-агарту үзәге идарәсе әгъзасы

Наследие Габдуллы Тукая в Узбекистане: история и современность

ҤАДИЕВ Ирек Габделхәй улы (Казан ш.)

Татарстан Республикасы Милли китапханәсенең фәнни һәм методик эшләр буенча директор урынбасары

Габдулла Тукай мирасын саклау һәм популярлаштыру урыннары буларак Татарстан китапханәләре

ЗАКИРОВ Равил Зөфәр улы (Санкт-Петербург ш., онлайн)

«Питер Татар» порталы баш мөхәррире

Наследие Г. Тукая на портале «Питер Татар»

НӨЖМИЕВА Фәридә Кәзел кызы (Санкт-Петербург ш.)

Филолог-тәрҗемәче, гид, «Мөхлиса» татар мәдәни-агарту жәмгыяте житәкчесе

По следам Тукая в Петербурге

ГАЛИМОВА Әминә Рифкать кызы (Бишкәк ш., Кыргызстан Республикасы, онлайн)

Филология фәннәре кандидаты, Б.Н. Ельцин исем. Кыргызстан – Россия Славян университетының рус филологиясе кафедрасы доценты

Г. Тукай в кыргызской литературе XX века

ХӘБЕТДИНОВА Миләүшә Мөхәммәтҗан кызы (Казан ш.)
Филология фәннәре кандидаты, Казан (Идел буе) федераль университеты доценты
Вклад Наки Исанбета в художественную коммеморацию наследия Г. Тукая

БОРҖАНОВ Альберт Әхмәтҗан улы (Казан ш.)
Тарих фәннәре кандидаты, Бөтендөнъя татар конгрессы Башкарма комитетының төбәк тарихын өйрәнүчеләр белән эшләү комитеты җитәкчесе
Научно-исследовательская и музейно-краеведческая деятельность в районах Заказанья и северо-западных районах Казахстана – в местах жизни и деятельности Габдуллы Тукая (из опыта деятельности научно-краеведческих структур при ВКТ)

ДӘҮЛӘТБАЕВА Лилия Нурулла кызы (Арча ш.)
Филология фәннәре кандидаты, Арча үзәкләштерелгән китапханә системасы директоры
Бөек Тукай ватаны син – Арча!

ТИМЕРОВА Ландыш Мулланур кызы (Казан ш.)
Татарстан Фәннәр академиясенең М. Хәсәнов исем. Татар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институты фәнни хезмәткәре
Публикации материалов о Г. Тукае в газете «Татарстан хәбәрләре» (1920-1922)

СЕКЦИЯ 2

Ижтимагый анда һәм коллектив хәтердә Габдулла Тукай образы

14:00–17:00

*ТР ФАнең 119 нчы аудиториясе,
Бауман ур., 20 нче йорт*

Модераторлар:

ШӘЙДУЛЛИН Рафаил Вәли улы

*Тарих фәннәре докторы, Татарстан Фәннәр академиясе
М. Хәсәнов исем. Татар энциклопедиясе һәм төбәкне
өйрәнү институтының Энциклопедистика үзәге мөдире*

ЙОСЫПОВА Нурфия Марс кызы

*Филология фәннәре докторы, Казан (Идел буе) федераль
университеты профессоры*

Чыгышлар

УСМАНОВА Диләрә Миркасыйм кызы (Казан ш.)

*Тарих фәннәре докторы, Казан (Идел буе) федераль
университеты профессоры*

**Габдулла Тукай в публичном дискурсе тюрко-та-
тарской эмиграции в 1920–1930-х гг.**

ТӨХВӘТОВА Гүзәл Фәрдин кызы (Казан ш.)

*Филология фәннәре кандидаты, Габдулла Тукай әдәби
музее мөдире*

Из истории прижизненных изданий Габдуллы Тукая

ХӘЛИУЛЛИНА Нурия Усман кызы (Уфа ш.)

*Филология фәннәре кандидаты, М. Акмулла исем. Баш-
корт дәүләт педагогика университетының татар теле
һәм әдәбияты кафедрасы мөдире*

**Приемы психологического воздействия в творчестве
Габдуллы Тукая**

ЙОСЫПОВА Нурфия Марс кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре докторы, Казан (Идел буе) федераль университеты профессоры

Образ Габдуллы Тукая в татарской поэзии XX века: особенности интерпретации и специфика восприятия

ГАЛИЕВА Ләйсән Шәүкәт кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты өлкән фәнни хезмәткәре

Габдулла Тукай кайбер чит ил басмаларында

БАЖИКЕЕВ Курмет Канатулы (Караганда ш.)

Е.А. Букетов исем. Караганда милли тикшеренү университеты докторанты

Казахское литературоведение и казахско-татарские литературные связи: творчество Габдуллы Тукая

ШӘЙДУЛЛИН Рафаил Вәли улы (Казан ш.)

Тарих фәннәре докторы, Татарстан Фәннәр академиясе М. Хәсәнов исем. Татар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институтының энциклопедистика үзәге мөдире

Персональная энциклопедия «Габдулла Тукай» – концентр знаний о жизни и творчестве татарского народного поэта Г. Тукая

ШӘРӘФЕТДИНОВ Рамил Хәйдәр улы (Мәскәү ш.)

Филология фәннәре кандидаты, Мәскәү педагогика дәүләт университеты доценты

Современная рецепция наследия Г. Тукая в системе высшего филологического образования

ГАРИПОВА Гөлнара Фидәил кызы (Арча ш.)

Габдулла Тукай исем. Арча педагогика көллияте директоры

Тукай рухы – милли педагогик кадрлар тәрбияләү чыганагы

ГАЙНУЛЛИНА Гөлфия Расил кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре кандидаты, Казан (Идел буе) федераль университеты доценты

МӨХӘММӘТЖАНОВА Исламия Нияз кызы (Казан ш.)

Казан (Идел буе) федераль университеты студенты

**Рецензия Амирхана Еники на книгу
З. Ишмухамметова «Атеизм Тукая» (Казань, 1971)
(на материале изданных и архивных источников)**

ГАБДРАХМАНОВ Илфар Габделхәй улы (Татарстан Республикасы Балык Бистәсе районы Югары Тимерлек авылы)

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе районы Югары Тимерлек урта гомуми белем биру мәктәбенең тарих һәм жәмгыять белеме укытучысы

Патриотизм в поэзии Тукая: культурный и социальный контекст

ГАРИПОВА Алия Нәкыйп кызы (Казан ш.)

Педагогика фәннәре кандидаты, Идел буе дәүләт физик культура, спорт һәм туризм университеты доценты

Топонимика здоровья: роль имени Г. Тукая в формировании спортивного пространства Татарстана

ГАЛЛӘМ Рәшит Габделфәрт улы (Казан ш.)

Тарих фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясе М. Хәсәнов исем. Татар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институтының өлкән фәнни хезмәткәре

Шагыйрьнең гомер бишеге... (Кушлавчы авылы тарихыннан сәхифәләр)

СИБГАТУЛЛИНА Мәдина Шәүкәт кызы (Казан ш.)

Биология фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясе М. Хәсәнов исем. Татар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институтының өлкән фәнни хезмәткәре

Северный период в творчестве сибирско-татарского поэта Шауката Гадельши

КЕЛЬМАГАМБЕТОВА Шолпан Сагынтайкызы (Караганда ш.)

Е.А. Букетов исем. Караганда милли тикшеренү университеты докторанты

Лингвокультурная репрезентация казахского менталитета

ИГЕНОВА Алмагуль Акмашевна (Караганда ш.)

Е.А. Букетов исем. Караганда милли тикшеренү университеты докторанты

Поэтика адаптированных текстов

КЕНЖЕБЕКОВА Гульвира Айтыкеновна (Караганда ш.)

Е.А. Букетов исем. Караганда милли тикшеренү университеты докторанты

Роль концепта «ребёнок» в формировании национальных ценностей через язык

ДӘҮЛӘТ Лилия Шамил кызы (Казан ш.)

Татарстан Фәннәр академиясе М. Хәсәнов исем. Татар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институтының өлкән фәнни хезмәткәре

Цифровая коммеморация: репрезентация образа Габдуллы Тукая в онлайн-энциклопедии Tatarica как инструмент политики памяти

СЕКЦИЯ 3

Мәдәни киңлектә коммеморатив практикалар

14.00–17.00

ТР ФА М. Хәсәнов исем. Татар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институты конференц-залы, Пушкин ур., 56 нчы йорт

Модераторлар:

АЙНЕТДИНОВА Лариса Мәхмүт кызы

Тарих фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең М. Хәсәнов исем. Татар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институты директор урынбасары

КАВИЕВА Әлфия Илдар кызы

Казан дәүләт мәдәният институтының хореография сәнгате кафедрасы җитәкчесе, доценты

Чыгышлар

ХӘСӘНОВА Алсу Наил кызы (Казан ш.)

Сәнгать фәннәре кандидаты, Н.Г. Жиганов исем. Казан дәүләт консерваториясе доценты

«Будто кто-то внушал мне эти звучания...»: к истории создания вокально-симфонической поэмы Алмаза Монасыпова «В ритмах Тукая»

КАВИЕВА Әлфия Илдар кызы (Казан ш.)

Казан дәүләт мәдәният институтының хореография сәнгате кафедрасы җитәкчесе, доценты

Интерпретация художественных образов произведений Габдуллы Тукая в работах балетмейстеров

МОЧАЛОВА Нинель Владимировна (Казан ш.)

Казан дәүләт мәдәният институты доценты

ХИСАМЕТДИНОВА Лолита Эдуард кызы (Казан ш.)

Казан дәүләт мәдәният институты магистранты

Национальное достояние: как поэма Г. Тукая вдохновила создателей первого татарского балета

БАРЫКИН Алексей Александрович (Казан ш.)

Кино режиссеры, сценарист, Казан дәүләт мәдәният институты доценты

Мотивы литературных произведений Г. Тукая в кинематографе Татарстана

АВДОШИНА Светлана Арсеновна (Казан ш.)

Сәнгать фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты фәнни хезмәткәре

Габдулла Тукай как национальный символ в изобразительном искусстве Татарстана

ИЛЬЯСОВА Рәзилә Ирек кызы (Казан ш.)

Сәнгать фәннәре кандидаты, Татарстан Республикасы дәүләт сынлы сәнгать музейе өлкән фәнни хезмәткәре; Казан (Идел буе) федераль университеты өлкән укытучысы

Образ Тукая в творчестве позднесоветских художников Татарстана

ГЫЙМАТДИНОВА Гүзәлия Илдус кызы (Казан ш.)

Тарихчы-тикшеренүче, экскурсовод

Коммеморативные практики в юбилейные годы Габдуллы Тукая

ТЯБИНА Лена Ивановна (Казан ш.)

Г. Тукай әдәби музейе өлкән фәнни хезмәткәре

Экскурсионно-театральный маршрут «Адреса души. Тукай» как практика коммеморации казанского периода жизни и деятельности поэта

КИРИЛЛИН Вячеслав Александрович (Казан ш.)

Татарстан Республикасы Милли музейе кече фәнни хезмәткәре

Проект памятника-мавзолея Г. Тукая и некоторые вопросы национального своеобразия в творчестве архитектора И.Г. Гайнутдинова

КӘРИМОВА Альбина Таһир кызы (Казан ш.)

*Архитектор, Казан дәүләт мәдәният институты до-
центы*

Реставрация гостиницы «АМУР» в Казани

НИЗАМЕТДИНОВА Зилә Фәрит кызы (Казан ш.)

*Татарстан Фәннәр академиясе М. Хәсәнов исем. Та-
тар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институты
фәнни хезмәткәре*

**Адаптация персонажей сказок Габдуллы Тукая
с помощью нейросетей: кейс маскота**

СЕКЦИЯ 4
XX–XXI йөзләрдә Габдулла Тукайның ижат мирасын
актуальләштерү

14.00–17.00

*ТР ФА Г. Ибраһимов исем. ТӘһСИ конференц-залы,
Карл Маркс ур., 12 не йорт*

Модераторлар:

СОЛТАНОВА Рауза Рифкать кызы

Сәнгать фәннәре докторы, Татарстан Фәннәр академиясе Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институтының Сәнгать белеме үзәге мөдире

МАКАРОВА Венера Фәйзи кызы

Филология фәннәре докторы, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты эйдәп баручы фәнни хезмәткәре

Чыгышлар

ЗАҺИДУЛЛИНА Дания Фатыйх кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре докторы, профессор, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты баш фәнни хезмәткәре

Габдулла Тукай ижатында «милләт» төшенчәсенең эчтәлегә үзгәрү (1904–1906 еллар)

ЗӘЙНИЕВА Гөлнәра Нургали кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты өлкән фәнни хезмәткәре

Публицистика Фатиха Амирхана и Габдулла Тукай (1907–1912)

ГАНИЕВА Айгөл Фирдинат кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты өлкән фәнни хезмәткәре

Батулла ижатында Тукай образы

НАДЫРШИНА Ләйсән Рәдиф кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре докторы, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты өлкән фәнни хезмәткәре

Габдулла Тукайның Казан чоры ижаты: жанр үзенчәлекләре һәм төп мотивлар

РӘМИЕВ Зөфәр Зәйни улы (Казан ш.)

Филология фәннәре докторы

Об истории создания академических изданий Г. Тукая

МАКАРОВА Венера Фәйзи кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре докторы, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты әйдәп баручы фәнни хезмәткәре

Г. Тукай ижатында юмор һәм сатира

АЛИЕВА Әнисә Хәниф кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты өлкән фәнни хезмәткәре

Ерак Көнчыгышта Тукай ижаты турында замандашлары (Ризван һәм Фарханә Алушилар мисалында)

ХӨСНЕТДИНОВА Гөлназ Азат кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты өлкән фәнни хезмәткәре

Габдулла Тукай – Фатих Әмирхан истәлекләрендә

РӘШИТОВ Данил Дамир улы (Казан ш.)

Тарих фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты фәнни хезмәткәре

Образ Габдуллы Тукая в изобразительном искусстве: историография вопроса

СОЛТАНОВА Рауза Рифкать кызы (Казан ш.)

Сэнгатъ фәннәре докторы, Татарстан Фәннәр академиясе Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сэнгатъ институтының сэнгатъ белеме үзәге мөдире

Актуализация памяти места: культурно-просветительский и научный проект «По следам Тукая» («Тукай эзләреннән»)

ШЕВЧЕНКО Елена Николаевна (Казан ш.)

Филология фәннәре кандидаты, доцент, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сэнгатъ институты өлкән фәнни хезмәткәре

В поисках «своего» Тукая: образ поэта в спектаклях последних лет

САЛИХОВА Айгөл Рөстәм кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясе Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сэнгатъ институтының әйдәп баручы фәнни хезмәткәре

Сказочный мир Г. Тукая на современной театральной сцене

АЛМАЗОВА Тәнзилә Габдрахман кызы (Казан ш.)

Сэнгатъ фәннәре кандидаты, Н.Г. Жиганов исем. Казан дәүләт консерваториясе доценты

Опера Р. Ахияровой «Любовь поэта»: особенности музыкальной драматургии

ТУКАЕВ Сабир Ринат улы (Казан ш.)

Казан дәүләт мәдәнияте институты аспиранты

Габдулла Тукай как герой документального кино Татарстана

УЛЕМНОВА Ольга Львовна (Казан ш.)

Сэнгатъ фәннәре кандидаты, доцент, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сэнгатъ институты әйдәп баручы фәнни хезмәткәре

Образ Габдуллы Тукая в графике Татарстана: особенности интерпретации на разных исторических этапах

ГАЛИЕВА Рената Наил кызы (Казан ш.)

Бәйсез тикшеренүче

Репрезентация образа Габдуллы Тукая в плакатном искусстве Татарстана советского периода

ШКЛЯЕВА Людмила Михайловна (Казан ш.)

Сәнгать фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты өлкән фәнни хезмәткәре

Особенность женских образов поэзии Габдуллы Тукая в изобразительном искусстве Татарстана

ЖӘЛӘЛИЕВА Айгөл Кәниф кызы (Казан ш.)

Татарстан Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты фәнни хезмәткәре

Визуализация образа Шурале в керамической пластике

СЕКЦИЯ 5

**Татар халкы тарихында һәм мәдәниятендә Г. Тукай:
милли үзәк һәм милли тәрбиянең формалашуы**

14.00–17.00

*ТФАнең Ш.Мәрҗәни исем. Тарих институты конференц-залы,
Батулин ур., 7 нче йорт*

Модератор

ГЫЙБАТДИНОВ Марат Мингали улы

Педагогика фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Ш. Мәрҗәни исем. Тарих институты директор урынбасары

Чыгышлар

ГАБДРӘФЫЙКОВА Лилия Рамил кызы (Казан ш.)

Тарих фәннәре докторы, Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе мөхбир әгъзасы, Татарстан Фәннәр академиясенең Ш. Мәрҗәни исем. Тарих институты баш фәнни хезмәткәре, РФА Казан фәнни үзәгенең күп факторлы гуманитар анализ һәм когнитив филология лабораториясенең әйдәп баручы фәнни хезмәткәре

Наследие Габдуллы Тукая как источник по истории повседневности татарского общества рубежа XIX –XX вв.

ГЫЙБАТДИНОВ Марат Мингали улы (Казан ш.)

Педагогика фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Ш. Мәрҗәни исем. Тарих институты директор урынбасары

Мемориализация Тукая как фактор сохранения национальной идентичности в татарской диаспоре (на материале Дальневосточной эмиграции)

САДЫЙКОВ Шамиль Фәнис улы (Казан ш.)

Педагогика фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Ш. Мәрҗәни исем. Тарих институты өлкән фәнни хезмәткәре

Ерак Шэрыктагы татар матбугатында Г. Тукай образының символик һәм идеологик роле: «Милли Байрак» газетасы мисалында

САФИНА Алия Мэгъсүм кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Ш. Мәрҗәни исем. Тарих институты фәнни хезмәткәре

Габдулла Тукайның татар педагогик фикере үсешенә керткән өлешенә фәнни-теоретик һәм практик аспекты

АБЫЗОВА Резеда Равил кызы (Казан ш.)

Филология фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Ш. Мәрҗәни исем. Тарих институты өлкән фәнни хезмәткәре

Г.Тукай ижатында милли тәрбия мәсьәләләре

ФӘЙЗРАХМАНОВ Илшат Жәүдәт улы (Казан ш.)

Тарих фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Ш.Мәрҗәни исем.Тарих институты өлкән фәнни хезмәткәре

Об исторических истоках образов Шурале и Былытыра в творчестве Тукая

СӨЛАХОВА Эльмира Кадим кызы (Казан ш.)

Тарих фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Ш.Мәрҗәни исем. Тарих институты өлкән фәнни хезмәткәре

Тукай һәм замандашлары мирасында милләт мәсьәләләре

АБДУЛЛИН Хәлим Миңнулла улы (Казан ш.)

Тарих фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясе Ш.Мәрҗәни исем. Тарих институтының Яңа тарих бүлеге мөдире

Династия казанских татарских потомственных дворян Саиновых в эпоху Г.Тукая

ИМАШЕВА Марина Марат кызы (Казан ш.)

Тарих фәннәре докторы, Татарстан Фәннәр академиясенең Ш. Мәрҗани исем. Тарих институты әйдәп баручы фәнни хезмәткәре

**«В поисках душевного и телесного исцеления»:
Г.Тукай в Астрахани**

БАҢАВЕТДИНОВА Халидә Зиннәт кызы (Казан ш.)

Татарстан Фәннәр академиясенең Ш. Мәрҗани исем. Тарих институты фәнни хезмәткәре

Габдулла Тукай Петербуртта (Александр Робертович Поль белән очрашу тарихы)

ГАЙНЕТДИНОВ Айдар Марсил улы (Казан ш.)

Филология фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Ш. Мәрҗани исем. Тарих институты өлкән фәнни хезмәткәре

Г. Тукай белән бәйле эпиграфик истәлекләр

ИЗМАЙЛОВ Бәхтияр Искәндәр улы (Казан ш.)

Тарих фәннәре кандидаты, Татарстан Фәннәр академиясенең Ш. Мәрҗани исем. Тарих институты өлкән фәнни хезмәткәре

Образ Габдуллы Тукая в юбилейных торжествах Татарской АССР: коммеморативные практики и механизмы репрезентации

Для заметок